

MEL: SUCRE

Girant fulla hi trobareu:

- un aplec de gloses fetes per Na Bàrbara Mates Sastre.
- la presentació d'una altra raça autòctona: la gallina per Miquel Company Florit.
- notícies locals per Francesc X. Moratinos.
- torvmba, títol d'una poesia que ens fa Joan Morey Company.
- Emmanuel 0° centigraus a càrrec de Miquel Bauçà Bonet.
- s'ase i els fiols, diferents seccions de les xeremies, altre article de Joan Morey Company.

MEL I SUCRE, núm. 8

butlletí informatiu de l'Obra Cultural Balear a Sant Joan, per als socis.

La portada còrra a càrrec de Miquel Bauçà Bonet representant les festes dels darrers dies.

Pel millor desenvolupament de l'equip de treball, tothom qui vulgui col.laborar amb articles que faci de veure a algun dels seus membres.

Es convoca als socis a l'assemblea ordinària que tindrà lloc el proper dissabte, dia 7. Entre el ordre del dia hi haurà: repàs al estat de comptes.

activitats diverses
punts sobre la revista
sobre els carrers de la vila.

Esperam la vostra assistència.

Temos de carnaval

S'acosten es darrers dies
o més ben dit són aquí,
que bé si podem tenir
per sonar unes xeremies.

I una ximbomba millor
que ronca i fa rup a rup
i una botella de suc
d'aquell que fa bon olor.

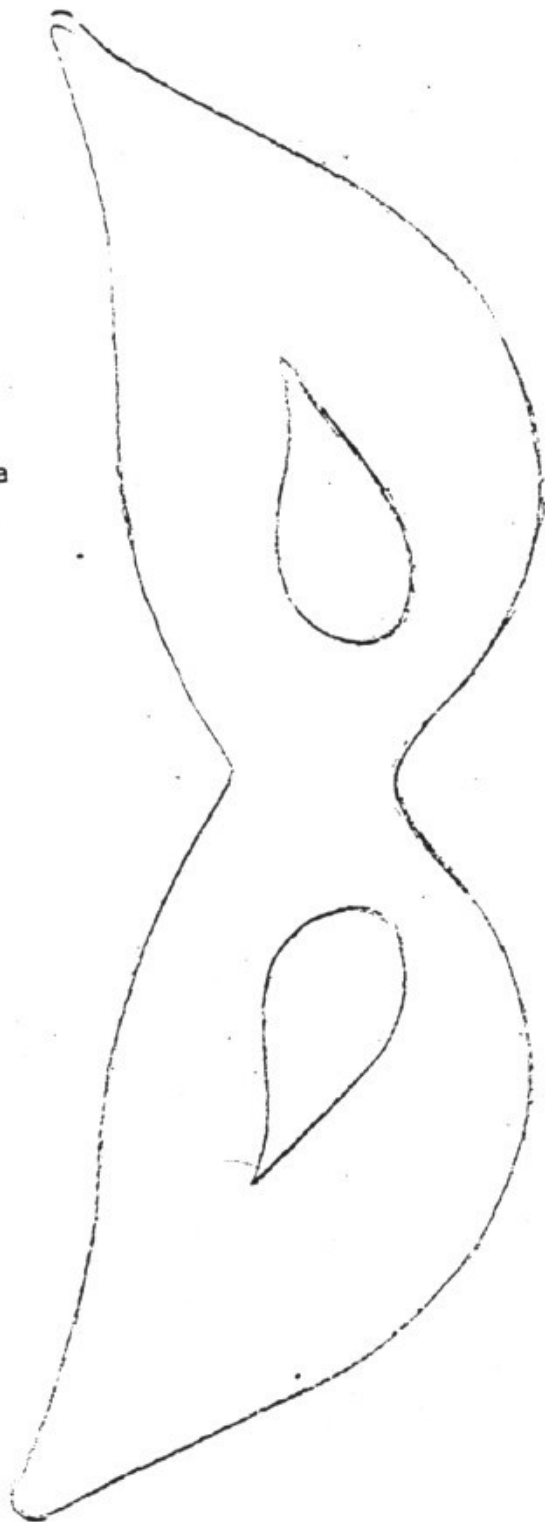
I de rua falta gent
ja ho crec, hem d'anar de gresca
i si tenim massa fresca
pegarem a s'aigo ardent.

Contents nos hem de posar
per riure uns bons desfressats
i si anam un poc abeurats
tendrem molt més bon cantar.

Anant a fer una volteta
pugem cap al molf
veurem que ho és guapo i fi
voltarem per s'esqueleta.

I en esser a baix contarem
cantant en bon mallorquí
cançons que van en bon fi
tot lo demás ja ho vorem.

En esser a sa plaça nova
asseguts a un pradís
allà hi podem fer les sis
esmolant-mos sa garrova,.

Sobre races autòctones.

A una revista pagesa de finals de segle passat i principis d'aquest hi ha un article sobre la possible existència d'una raça mallorquina de gallines (El pagès mallorquí, revista bilingüe de 1899-1904). També tenim del testimoni de L'Arxiduc Lluís Salvador, la seguretat d'una vertadera raça autòctona.

Amb aquestes hipòtesis podem determinar una elemental divisió d'aquesta raça:

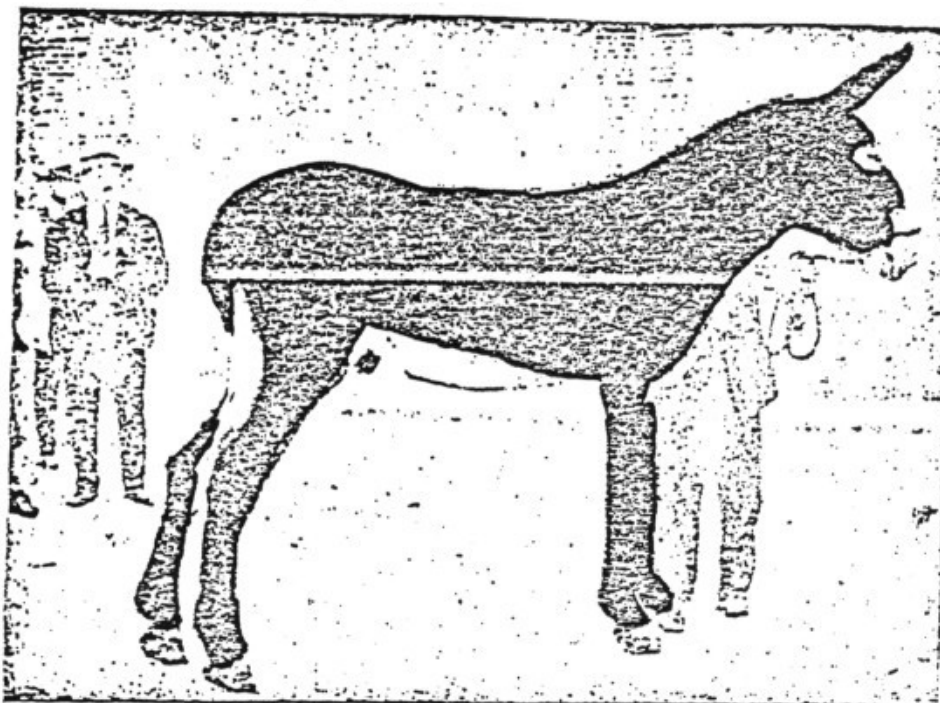
-raça ordinària, que fan uns ous mitjancers. Els galls són grossos i tenen una bona cresta, uns bons potons, el bec corvat. Abunden al Pla.

-de raça grossa: fan els ous grossos (de vegades amb dos blancs). Al contrari dels anteriors tenen la cresta petita i són de color roguenc. Solament n'hi havia devers Porreres.

-raça muntanyenca, era petita i negra. Els galls cantaven molt.

-raça nana, fan els ous grossos. De físic tenen les cames curtes i el cos gros, la cresta és regular i les plomes de la coua són belles. Els galls tenen les cames curtes i el cos molt gros.

Hi ha que dir que la gallina s'ha extingit quasi totalment, més ben dit, avui tot són gallines importades.

- NOTÍCIES LOCALS -

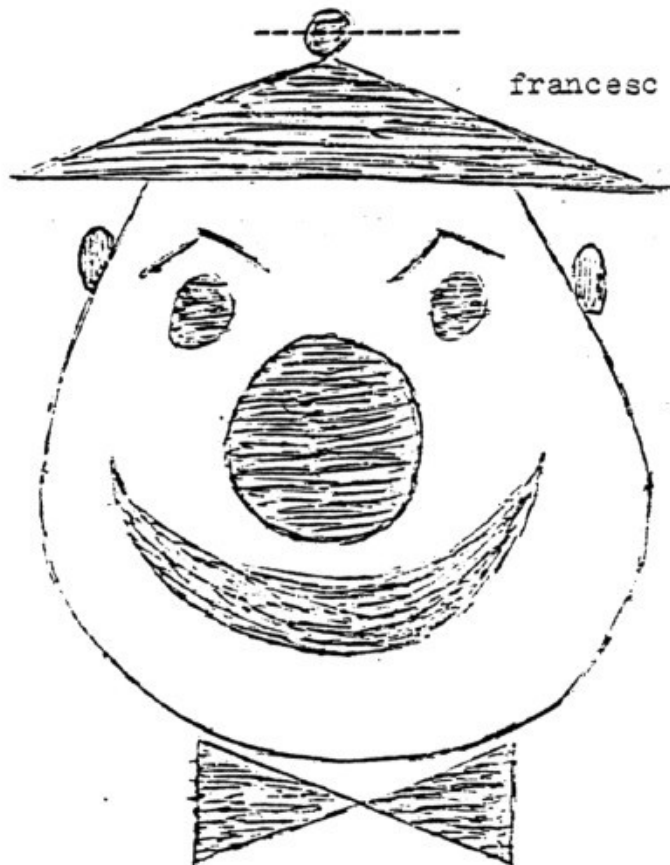
--PLAÇA NOVA, PLAÇA NOVA: Un grup de santjoaners nacionalistes varen canviar el nom a la plaça de la placa General Franco, superposant a aquesta una amb el seu nom popular de Plaça Nova, encapçalada amb la senyera. Un dia més tard, va ser llevada per ordre municipal.

--NEU!: Com si fos per commemorar el 25 aniversari de S'any de sa neu, a tota Mallorca han arribat uns centímetres de neu. Per unes hores el paisatge mallorquí, i concretament el santjoaner ha tengut una fesomia nova i poc corrent.

--ARRIBEN LES CARNESTOLTES, i es senyal de que també arriba la quaresma. Antany, per a la majoria de gent aquests quaranta dies significaven un període de reflexió i preparació espiritual, durant el qual no es podia abusar massa del menjar, etc. etc. i per això se fixaven els "Darrers Dies" que corresponien als dies d'abans de la quaresma, en que la gent sortia als carrers, se disfressava, se divertia, feia bulla. Actualment s'ha perduda aquesta tradició a molts de llocs, com si no agradàs divertir-se; molta de gent està contenta si pot quedar davant la televisió: es ben hora de participar, de reaccionar, de fer festa, de reviure coses autèntiques i populars que ens facin viure i disfrutar.

francesc x. moratinos jaume

T O R V M B A :

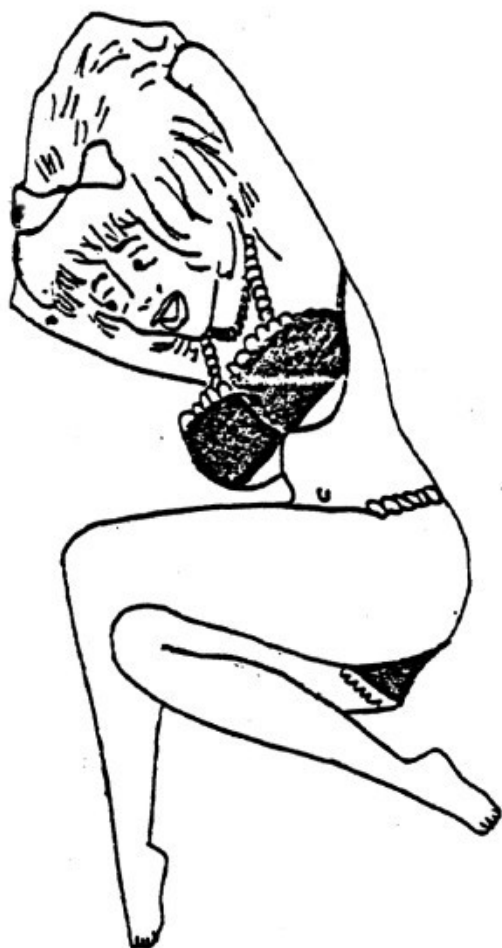
ENTRE DGS MCNS

Som mascarats,
darrera portes o
vestits, amagats,

que parèixem
gats espantats
caminant cercant
els petits forats
de les portasses
de la veritat,
però com al.lots,
que aguantant
fressots i caparrots
els dies de festa,
quedam assustats,
volem, volem, volem...

EMANUEL O2 CENTIPRAUS

L'amor avui no es estimar-se
no, no avui ja no és això
avui és apreciar-se
i com més, doncs, molt millor

Dona materialista
mala puta consagrada
que per poder ésser honrada
t'aprofites dels demás

El teu nom de serrent
correspon al teu treball:
bona cara per davant
i darrera la riella

Adéu et dic adéu
fuig lluny de mi bèstia animada
jo també he estat presa aprofitada
per les teves malaides reds-88

Adéu et dic adéu
no vull, no amb tu balcar
som un pobre purità
que creu amb la maldició eterna

-88 xerxes.

BANYES

Dona tu te'n vas riure de mi
ara diguem el per què
si jo t'estimava
com mai he estimat

Tu hem girares l'esquena
per anar-te amb un altre
deixant-me, a mi, tot sol

Em destroçares el meu cor
em despreciarès per ésser qui som
avui avui

Em donares creu per espines
que estan aficades damunt el meu pit
com lluentes espines del natí

Se bé, se bé que tu em diràs
que no ets l'única dona d'aquest món
més així és per a mi

T'estimava i t'estim
i crec que sempre i per sempre t'estimaré
a aquest i a l'altre món

S'ASE (trompa llarga)

pag- 9

bruma

peça que junta les trompes al coll de les xeremies

SECCIÓ DE LES PECES

bruma

està feta amb
una canyeta

1,2cm

2,5cm

11,5cm

6cm

20cm

6cm

2cm

22,5cm

El adorns exteriors es
fan de diferent manera segons
el gust de cada un.

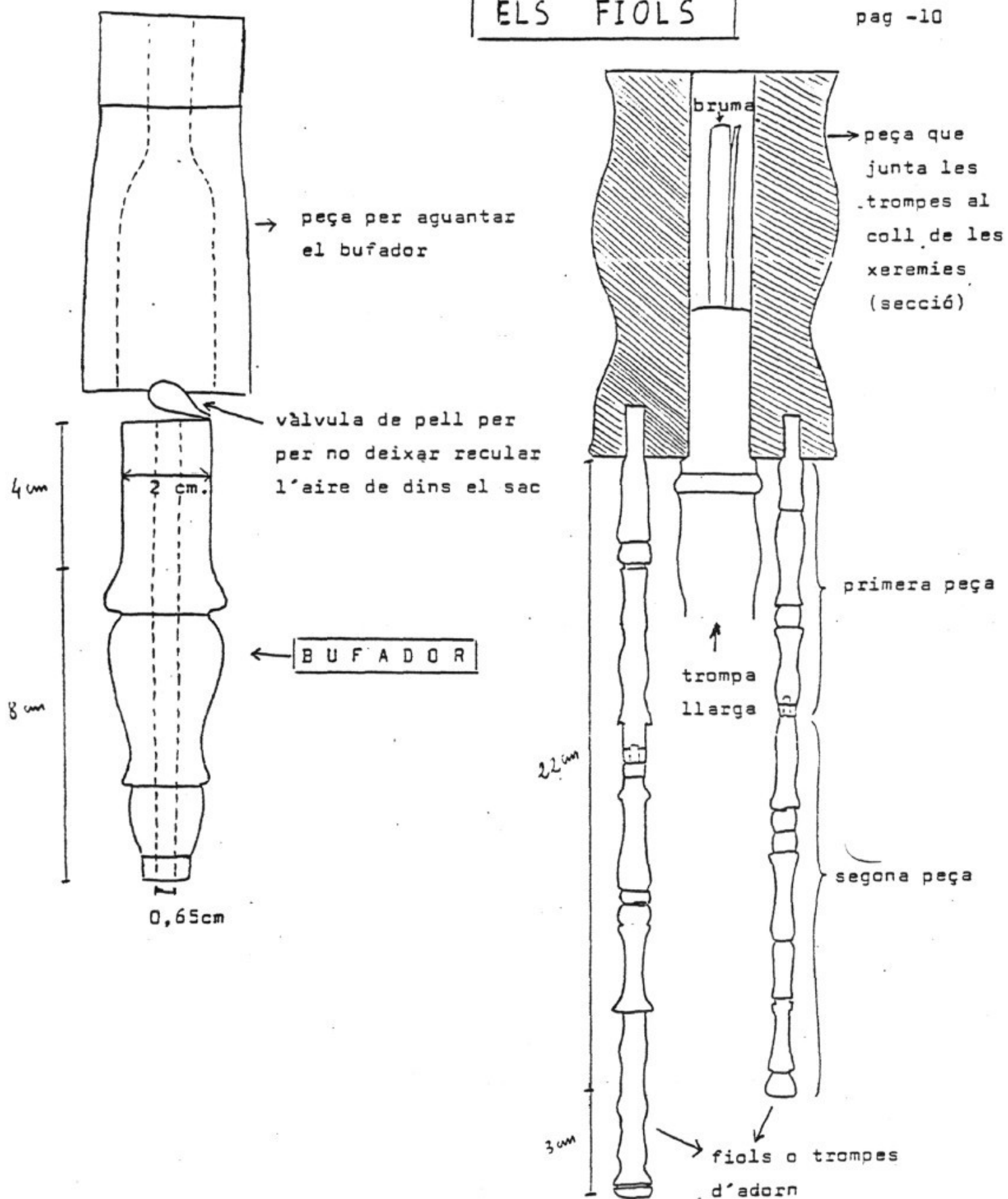
2,8cm

6cm

0,8cm

5,8cm

Aquestes trompes no fan cap renou a les xeremies mallorquines, si bé arreu del món hi ha altres tipus de xeremies que té més d'una trompa que fa renou.